

DOO-001-019202 Seat No. _____

M. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Gujarati Paper : CCT : 5

(ગુજરાતી ભાષા વિચાર)

Faculty Code : 001

Subject Code : 019202

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) પ્રશ્નપત્રમાં દર્શાવેલ સૂચના પ્રમાણે ઉત્તર આપો.
(2) દરેક પ્રશ્ન સામે ગુણ દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

1 કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 14

- (1) ભાષાની ઉત્પત્તિ અને ભાષાકૃણ સંદર્ભે થયેલી ચર્ચા - વિચારણા જણાવો.
(2) ભારતીય - યુરોપીય ભાષાકૃણ અને તેની વિભિન્ન શાખાઓને વિગતે ચર્ચો.
(3) ગુજરાતી ભાષામાં થયેલું ભાષા અધ્યયનનું કાર્ય.

2 (અ) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 10

- (1) ભારતીય-આર્યની મધ્ય ભૂમિકામાં થયેલા મહત્વના ભાષાકીય પરિવર્તનો દર્શાવો.
(2) પ્રાકૃત સંજ્ઞા અને પ્રકારો

(બ) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો. 10

- (1) ભાષા પરિવર્તન અનુસંધાને થયેલ વિચારણા.
(2) અપભ્રંશનું સ્વરૂપ અને ગુજરાતી સાથે સંબંધ

- 3 (અ) કોઈ પણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 10
- (1) ગુજરાતીના ઉદ્ભવની પ્રથમ ભૂમિકા
 - (2) ગુજરાતી ભાષામાં બોલી વિચારણા.
 - (3) ભાષા વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે ભાષાવિદોનું પ્રદાન
 - (4) સાહિત્યિક પ્રાકૃતો અને તેના પ્રકારો.
- (બ) કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 10
- (1) ડો.ટી.એન.દવે
 - (2) ડો.પ્રબોધ પંડિત
 - (3) વ્રજલાલ શાસ્ત્રી
 - (4) ડો.એલ.પી.તેસ્સિતોરી
- 4 એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો. 6
- (1) ગુજરાતી ભાષાનો ઉદ્ભવ કઈ પ્રાચીન ભારતીય ભાષામાંથી થયો હતો.
 - (2) આચાર્ય હેમચંદ્રે વિક્રમ સંવતના કયા શતકમાં “સિદ્ધહેમ” વ્યાકરણની રચના કરી હતી ?
 - (3) મેક્સ મૂલરના મતે જગતના જુદા જુદા ભાષા પરિવારો મળીને શબ્દોના કેટલા મૂળરૂપો ગણાવ્યા છે ?
 - (4) મોંહે-જો-દડો સંસ્કૃતિ કેટલી ભૂમિકા ધરાવતી લિપિ છે ?
 - (5) “વાગ્વ્યાપાર” પુસ્તક કયા ગુજરાતી ભાષા લેખકનું છે ?
 - (6) “ભાષા વિજ્ઞાન” (ખંડ-1) પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?
- 5 સાચા વિકલ્પ દર્શાવો : (કોઈપણ દસ) 10
- (1) “શબ્દ અને અર્થ” પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?

(A) ડો.હરિવલ્લભ ભાયાણી	(B) કાન્તિલાલ વ્યાસ
(C) ડો.ભોગીલાલ સાંડેસરા	(D) ડો.પ્રબોધ પંડિત

- (2) “સ્વરભાર અને તેનો વ્યાપાર” પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?
- (A) ડૉ.ગોકળભાઈ પટેલ (B) ડૉ.ડોલરરાય માંકડ
(C) વિષ્ણુ પ્રસાદ ત્રિવેદી (D) પંડિત બેચરદાસ
- (3) કે.બી.વ્યાસનો ‘ભાષા વિજ્ઞાન’ પ્રથમ ખંડ ક્યારે પ્રકાશિત થયો હતો ?
- (A) 1962 માં (B) 1963 માં
(C) 1964 માં (D) 1965 માં
- (4) યહૂદીઓની પ્રાચીન ભાષા કઈ હતી ?
- (A) હિબ્રૂ (B) હિબ્રુ
(C) હેબ્રૂ (D) હેઈબ્રૂ
- (5) “ગુજરાતી ભાષાનો ઇતિહાસ” ગ્રંથ કોણે લખ્યો છે ?
- (A) પ્રબોધ પંડિત (B) વ્રજલાલ શાસ્ત્રી
(C) કે. હ. ધ્રુવ (D) કે.કા.શાસ્ત્રી
- (6) ગુજરાતી ભાષાની ઉત્પત્તિ શેમાંથી થઈ છે ?
- (A) સંસ્કૃતમાંથી (B) પાલીમાંથી
(C) માગધીમાંથી (D) અપભ્રંશમાંથી
- (7) સંસ્કૃત કાળના ઐ આ, પ્રાકૃત કાળના કેવા બન્યા ?
- (A) અ, આ, બન્યા (B) ઐ, ઓ, બન્યા
(C) ઓ, ઇ, બન્યા (D) ઇ, ઊ, બન્યા
- (8) કોના શાસનકાળથી ગુજરાતનો પ્રદેશ ‘ગુજરાત’નામથી પ્રસિદ્ધ છે ?
- (A) મૂળરાજદેવ સોલંકી (B) રાજદેવ સોલંકી
(C) વિરાજ સોલંકી (D) દેવરાજદેવ સોલંકી

- (9) ભારતીય આર્યભાષાના ઇતિહાસની કેટલી ભૂમિકાઓ છે ?
- (A) બે (B) ત્રણ
(C) ચાર (D) પાંચ
- (10) ગુજરાતી ભાષામાં ક્રિયાવિશેષણ વાક્યના કેટલા પ્રકારો છે.
- (A) બે (B) ત્રણ
(C) ચાર (D) પાંચ
- (11) રવાનુંકારી શબ્દોનો વારસો ગુજરાતને કઈ ભાષામાંથી મળે છે.
- (A) સંસ્કૃત (B) બંગાળી
(C) હિન્દી (D) અપભ્રંશ
- (12) ભારતીય-યુરોપીય પરિવારની સૌથી પ્રાચીન શાખા કઈ છે ?
- (A) ભારતીય-ઈરાની (B) ગ્રીક
(C) હિટાઈટ (D) જર્મેનિક
-